

INFOLEHT

26. – 30. jaanuar 2026

Nr 19 (978)

TUNNUSTUS

JUHTKOND TÄNAB

mitmekülgse ja arendava teadusnädala korraldajaid Eve Ilvest, Tiina Randaru, Küllike Kütimetsa, Kätlin Härmi, Kaja Kivisikku, Kristi Ilvest, Svea Kaiot, Terje Lelovit, Pirgit Palmi, Maris Allikut ja Ardi Kärbergi

TEATED

ÜRITUSED

E 26. jaanuar

- 10.50 8. klasside pallimängude vahetund
- 12.05 1.b ja 4.b klassi mänguvahetund
- 12.35 5.ab ja 6.ab klass Vanemuise suures majas etendusel „Laulab terve maa“

T 27. jaanuar

- 9.10 Juhtkonna nõupidamine
- 10.00 Kooli külastavad Poku ja Krõlli lasteaia koolieelikud
- 12.05 2.b ja 3.a klassi mänguvahetund

K 28. jaanuar

- 12.05 1.a klassi mänguvahetund

N 29. jaanuar

- 9.00 8.buv klassi õppepäev Elvas
- 10.50 7.–9. klassidele e-spordifestivali Game in Tartu 2026 tutvustus
- 12.30 Lasteteatri Sõber etendus „Karukoopa lood“ 1.–4. klassidele
- 12.05 6. klasside pallimängude vahetund
- 12.05 Tugimeeskonna koosolek

R 30. jaanuar

Eesti kirjanduse päev

- 12.05 3.b ja 4.a klassi mänguvahetund

TEADUSNÄDALA ERI

• TEADUS MEIE ELUS

19.–23. jaanuarini toimus meie koolis teadusnädal „Teadus meie elus“, mis pakkus õpilastele nuputamist, katsetamist ja insenerimõtlemist. Iga päev tõi kaasa uusi väljakutseid ja avastamisrõõmu – õppimine toimus läbi praktiliste tegevuste ja koostöö.

1. klasside õpilased kordasid neljapäeval metsloomade, koduloomade ja -lindude nimetusi Bee-Bot põrandarobotite abil. Mesimumm-põrandarobot on mõeldud noorematele õpilastele algoritmilise ja matemaatilise mõtlemise arendamiseks. Robotile käsklusi sisestades tuli õpilastel oma Bee-Bot juhatada õige looma või linnuni.

Tegime klassis katseid erinevate esemetega. Uurisime, mis jääb vette ujuma ja mis vajub põhja. Saime teada, et tühjas klaasis on õhk ja kui see tagurpidi vette panna, siis sinna vesi sisse ei lähe.

Lisaks sellele veetis 1.a pika vahetunni koridoris erinevaid ülesandeid lahendades.

1.a laste mõtted:

- Meeldis ennustada, kas need asjad lähevad põhja või jäävad ujuma.
- Meeldis robotitega mängida.

- Pidi mööda rada liikuma ja loomadest üle ei tohtinud sõita.
- Sain teada, et vesi ei lähe klaasi, sest klaasis on õhk.
- Mulle meeldis kottide kaalumine ja järjekorda panemine.
- Tore oli numbrite otsimine kiiruse peale saime kiiruse peale piltidega sudokut lahendada.

2.a klass alustas teadusnädalat õues. Ilm oli piisavalt külm, et seebimulle puhuda ja vaadata, kas mullid jäätuvad. Suured mullid liikusid tuulega kaasa, aga üks väike muutus jääks. Esmaspäeval tegime klassis vahukoorest võid, mis oli väga raske, sest pidime koort purgis kaua aega loksutama. Kui või valmis, lõikasime leivapätsist endale kääru leiba ja määrisime võid peale. Küll see oli ikka hää!

Teisipäeval uurisime, missugused eesti tähed esinevad kõige sagedamini lausetes. Saime teada, et nendeks on a, i, e.

Kolmapäeval ja neljapäeval oli teemaks salapärane vesi, kus tegime erinevaid katseid veega. Kõige rohkem elevust tekitas katse, kus plastiliinitükk tuli muuta selliseks, et ta ei upuks. Vahva oli katsetada, kuidas nöör jäi jäätüki külge. Saime teada, et soolal on võlujõud. Veel voltisime paberist topsi ja saime sellest vette juua.

Sotsiaalmeedias on kulutulena levinud lumes jäätise tegemisest, siis otsustasime, et viimasel päeval valmistasime ise vahukoorest jäätise. See oli ime ja maitses väga hästi.

KOOLIELU

Kolmapäeval tegid **2.b klassi** õpilased põnevaid katseid veega. Uurisime, millised ained lahustuvad vees ja millised mitte, ning katsetasime, kas erinevad esemed upuvad või ujuvad. Lisaks tegime kuuma vee ja kustutatava tintenpeni katse. Lapsed joonistasid tintenpeniga papptopsile pildi ning kui topsi kuum vesi kallati, kadusid joonistused justkui võluvael. Üllatus oli suur. Neljapäeval tegime õues lumehanges jäätist. Tulemus oli suurepärane ja maitsev. Õpilased tegid ettepaneku, et jäätist võiks teha lausa iga päev.

3. klasside õpilased tutvusid kolmapäeval programmeerimise rakendusega Scratch Jr. Rakendus on loodud programmeerimisoskuste tutvustamiseks noorematele õpilastele. Peale programmiga tutvumist mõtlesid õpilased välja animatsiooni teema. Seejärel tuli tekstivabade graafiliste plokkide abil vähemalt kaks tegelast liikuma ja rääkima panna. Hiljem said õpilased vaadata ka kaaslaste animatsioone ning see tekitas palju elevust.

Lisaks programmeerimisele kehtasid kolmandikud müüdimurdjateks. Nende ülesandeks oli ära arvata, kas sotsiaalmeedias levivad katsed on tõesed faktid või müüdid. Pärast oletuste kirjapanekut said kõik õpilased mõne katse ise ette valmistada ning kaaslastele demonstreerida. Katsed tekitasid palju elevust. Saime ka teada, et katsete tegemisel tuleb olla väga tähelepanelik ning täpselt juhendist kinni pidada. Seda tõestas meile väga hästi õhupalli gaasiga täitmise

katse, kus õhupall vaid hetkeks valveta jäi. Katsete tegemise järel saime teada, et läbiproovitud üheksast katsest osutusid kolm täielikeks müütideks. Ehk siis kõike, mida sotsiaalmeedias näed, ei tasu puhta kullana võtta.

3.a klassi lapsed tegid teadust ka loodusõpetuse tundides, kus uuriti hallitus- ja pärmseeni. Põnevad katsed kehtsid pikalt, kuid tulemused olid ootamist väärt. Nüüd uurime, kuidas paljunevad bakterid.

4. klassid alustasid nädalat nuputamisega. QR-koodide taha olid peidetud erinevad piltmõistatused. Lapsed pidid suutma tabada seaduspärasusi, olema tähelepanelikud tehete järjekorraga. Nuputamine meeldis lastele väga, tund möödus kiiresti. Kõige rohkem ülesandeid jõudsid õigesti nuputada Aksel Johannes (4.b) ja Eamon Patrick Mooney (4.b).

KOOLIELU

5. klassid panid ennast proovile paati ehitades. Eesmärgiks oli 40 minutiga ehitada paat, mis suudab kanda võimalikult rasket veeämbrit. Seekord oli veesõiduki meisterdamiseks võimalik kasutada pappi, jäätisepulki, grilltikke, õhupalle, kilekotte, teipi, plastiliini, vitamiiniposse ja veinikorke. Enne tööle asumist pidid õpilased mõtlema järgmistele küsimustele:

- Miks peab paat seest õõnes olema?
- Mis materjalid ei lase vett läbi?
- Mis juhtub papiga, kui ta vette panna?
- Mis juhtub paadiga vees, kui tal on raskus peal?

Ehitamise ajal võis kolmel korral käia testimas, kuidas paat vee peal püsib. Meeskonnad töötasid toredas üksmeeles, vaidlused ja arutelud olid elavad, kuid viisakad. Hakkama tuli saada ka lõpuminutite ärevusega, kas jõutakse ikka valmis või mitte. Õnneks jõudsid kõik oma paadi lõpetada.

Klasside tugevamad paadid olid järgmistel võistkondadel:

5.a – Christopher Damian Jöelo, Roman Rõžikov, Kevin Kalvet, Zakhar Chepikov

5.b – Adeele Vändra, Dinara Tiideberg, Mariia Izviekova, Arabella Raudheiding
Nende paat suutis kanda 650 ml vett.

Ajal, mil Tartus on väga aktuaalne silla ehitus, püüdsid 35 minuti jooksul pabersillaga valmis saada meie **6. klassi** lapsed. Meisterdamiseks oli kasutada koopiapaberit, suur plakat ning erinevad kinnitusvahendid. Sild pidi ulatuma üle 50 cm kuristiku ning kandma võimalikult palju raskust.

Parimad ehitajad:

6.a klassi kõige tugevama silla autoriteks olid Sten Madisson, Kaspar Neuhoof ja Karel Mets. Poiste pabersild kandis ligikaudu 5 kilogrammist raskust.

6.b klassis ehitasid parima kandevõimega silla Kristofer Kuusk, Rasmus Kuuseorg, Rico Täht ja Sebastian Lätt.

7. klassid valmistasid aulas Rube Goldbergi masinat. Goldbergi masinaks nimetatakse ükskõik millist seadeldist, mis koosneb paljudest lihtsatest esemetest, kus energia kandub edasi ühelt kehalt teisele, tekitades niimoodi ahelreaktsiooni. Kuna reegleid masina ehitusel ei olnud, siis said õpilased lasta oma fantaasial lennata. Oluline oli täita lõppeesmärk: purustada jogurtitopsidest ehitatud torn.

Õpilased töötasid innukalt, mõtlesid välja erinevaid lahendusi. Goldbergi masina ehitamise käigus arenes nende loovus, paranesid koostööoskused ja tekkisid uued teadmised füüsikast.

KOOLIELU

Rõõmu tunti eneseületusest, kui masin toimis. See on kindlasti üks tegevus, mida ka järgnevatel aastatel õpilastele võiks pakkuda.

Parimad Goldbergeri masina ehitajad:

7.a – Laura Mia Paal, Maribel Soosaar, Mirell Torm, Ferdinand Klaas

7.buv – Saara Karis, Heili Elisabet Sild, Lisette Luik

7.c – Lorena Tennosaar, Kamilla Kirpu, Anastasiya Zolotnikova

7. b klassi õpilaste muljed:

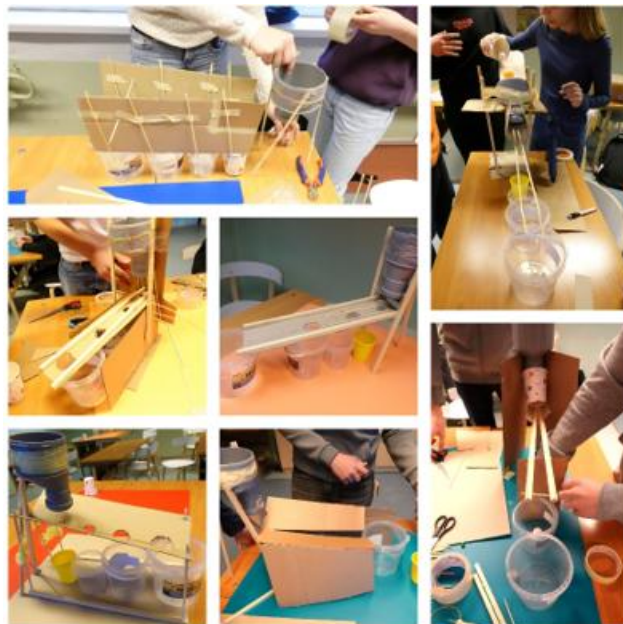
- Kõige lõbusam oli katsetamine ja näha, kas ülesanne õnnestub või mitte.
- Grupitööd oli tore teha klassikaaslastega. Me kasutasime mänguautot, toru, raamatuid ja kahte palli.
- Tore oli koos mõelda ja teha midagi loovat.

8. klassidele algas teadusnädal pallide sorteerimisega. See oli põnev ülesanne, kus tuli konstrueerida seadeldis, mis sorteeriks ära neljas eri suuruses olevad pallid, kokku 87 tükki.

Õpilaste omavahelises koostöös valmisid vahvad masinad, mis paraku küll kõik ei hakanud tööle nii, nagu eeldati. Samas pakkus ülesanne õpilastele valmistamisrõõmu, kus kõik said oma insenerioskusi proovile panna.

Kuidas ehitada masin, mis sorteerib erineva läbimõõduga pallid kiiresti ja täpselt? Just sellise probleemiga 8. klassid silmitsi seisis. Sorteerimine õnnestus rühmadel, kes enne tegutsemist mõtlesid välja plaani, tegid

head koostööd ja olid valmis ehitamise käigus plaani ümber hindama.

Parima pallide sorteerimismasina ehitasid:

8.a – Liisa Tomann, Carola Horn, Triin Puusaar, Lisett Sada, Sofi Marleen Mesipuu

8.b – Marten Maasikpalu, Anastasiia Oleksenko, Eleanor Ojatamm, Anett Tagoma.

9. klassid käisid Chemicumis uurimislaboris õppeprogrammil „Keskkonnakeemia“.

Talumees Jüri oli toonud uurijatele oma tiigist veeproovi. Jüri tahtis teada, miks tema tiik kinni kasvab, mis teravad esemed on tiigi põhjas ja miks tiigi pinnal ujub õlikiht. Jüril oli endal toiduõli valmistamise tehas, aga tema arvas: „Minu tehastest küll midagi ei leki, pigem on naabrite garaažid selles süüdi.“

Õpilased pidid lahendama Jüri probleeme, mis tiigiga oli juhtunud ja miks.

KOOLIELU

Õpilaste arvamused õppeprogrammist:

- Leidsime liiva ja muda seest palju erinevast materjalidest tükke: plastikut, keraamikat, metallkruvisid, klaasitükke ja paberit, mis oli juba lagunema hakanud. Saime teada, et tiigi põhjas olev prügi on vanast prügimäest, mis on halvasti suletud ehk kaetud.
- Mulle meeldis teada saada, millised ioonid on tiigi vees. Uurisime, kas vesi sisaldab neid ioone, mis tulevad veekogusse üleväetamisest. Selguski, et fosfaatiooni oli üle lubatud koguse ja see paneb taimed kiiresti kasvama, nii et tiik kasvab kinni. Ioonide sisalduse uurimisel tekkisid nii ilusad värvilised lahused.
- Sain teada, et taimedele meeldib lämmastik ja fosfor.
- Õppisin, kuidas määrata üliväikeste kuulide raadiust.
- Kuna igal õlil on oma viskoossus, siis kuulikeste langemiskiiruse järgi õlis saime teada, et tiiki saastav õli on toiduõli, mis tuli Jüri enda tehastest.

99math

Peastarvutamine treenib meie aju nii, et see hakkab üha efektiivsemalt tööle. Kui oskad peast arvutada, saab aju tegeleda keerulisemate probleemide lahendamisega ega pea kulutama aega arvutustehetele. Meie kooli julgemad peastarvutajad võtsid mõõtu 99math peastarvutamises. Kiiremad ja täpsemad arvutajad selgitasime välja kahes vanuseastmes.

Parimad peastarvutajad:

Nooremad (4.–5.klass), korrutustabel 10x10

1. Adelina Zalesski (5.b)
2. Adrian Zakževskii (5.b)
3. Sofia Ikonnikova (5.a)

Vanemad (6.–9.klass), korrutustabel 12x12

1. Taaniel Päre (8.a)
2. Mirell Torn (7.a)
3. Laura Mia Paal (7.a)

Info edastasid õpetajad Kadri Lill, Eve Ilves, Küllike Kütimets, Kätlin Härm, Kaja Kivisikk, Kristi Ilves, Terje Lelov, Pirgit Palm, Maris Allik ja Ardi Kärberg.

Aitäh kõigile õpetajatele, kes muutsid teadusnädala sisukaks, põnevaks ja inspireerivaks!

Teadus samm-sammult – katsetades, avastades ja õppides!

Kadri Lill,
huvijuht

• SEENED – MITTE AINULT SÖÖGIKS

Jaanuarikuu alguses käisime 8. klasside õpilastega Tartu loodusmajas õppeprogrammil „Seened – mitte ainult söögiks“. Seeni küll ise korjata ei saanud, sest õues valitsesid külmakraadid ja paks lumevaipki kattis maad. Aga siiski saime seeni tundma õppida selleks ettevalmistatud klassiruumis. Õpilased toimetasid rühmades: uuriti mikroskoobiga samblikke (mis koosnevad teatavasti seeneniitidest), vaadeldi hallitusseeni leival, tutvuti puu- ja pärmseentega ning saadi teada, milliseid värvitoone on võimalik välja võluda seentest. Programm lõppes seente degusteerimisega: õpilased valmistasid toitu šampinjonidest sini- ja valgehallitusjuustuga ning said seda ise ka pärast maitsta. Kellele seened ei maitsenud, siis ahjus krõbedaks grillitud röstsia ikka söödi (tegelikult sisaldab see ka seeni – pärmseeni). Tore oli näha, et kõik õpilased töötasid rühmas hoolsasti kaasa. Usun, et nii mõnigi õpilane mõistab nüüd rohkem, kui olulised on seened inimeste jaoks ja seda mitte ainult söögiks.

Ardi Kärberg,
bioloogiaõpetaja

• ESMAABI 5. JA 6. KLASSIDELE

Tartu Tervishoiu Kõrgkooli tudengid viisid meie koolis läbi esmaabikoolituse 5. ja 6. klasside õpilastele. Praktiliste tegevuste kaudu said õpilased õppida elupäästvaid oskusi. Koolituse käigus tutvustati AED elustamisaparaati ning harjutati südamemassaaži tegemist ja abi kutsumist. Samuti õpiti, kuidas õigesti haava siduda ning kuidas aidata inimest, kelle hingamisteedesse on sattunud võõrkeha. Heimliche võtet sai turvaliselt proovida spetsiaalse harjutusvesti peal.

Õpilased osalesid tegevustes suure huviga ning said juurde enesekindlust, et vajadusel osata õigesti tegutseda. Sellised praktilised ja õpetlikud töötoad aitavad tõsta teadlikkust ning võivad tulevikus päästa kellegi elu.

Kadri Lill,
huvijuht